

Referat fra møde i Blåt Fremdriftsforums 4. møde den 24. september 2013

I mødet deltog:

Niels Peter Nørring, Erik Jørgensen og Kitt Bell Andersen, Landbrug & Fødevarer, Henning Mørk Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening, Lars Brinch Thygesen og Verner W. Hansen, Danmarks Sportsfiskerforbund, Sten W. Laursen, Videncentret for Landbrug, Claus Vangsgård, DANVA, Eske Groes, KL, Bjarne Svendsen, KTC, Naja Steen Andersen, NaturErhvervstyrelsen, Mads Leth-Petersen, Thomas Bruun Jessen, Heidi K. Stranddorf, Ida Balslev og Kirsten Flemming Hansen, Naturstyrelsen.

Ad 1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Mads Leth-Petersen bød velkommen til mødet og præsenterede en justeret dagsorden, der blev godkendt.

Referatet fra sidste møde i Blåt Fremdriftsforum den 25. juni 2013 blev godkendt med en præcisering af referatet, side 7. Heidi K. Stranddorf oplyste, at de to omtalte grundvandsprojekter endnu var i afklaringsfasen. Teksten i referatet kunne læses, som om projekterne allerede var sat i gang.

Ad 2. Drøftelse af arbejdsprogrammet for de næste vandplaner

./.
Kirsten Flemming Hansen præsenterede arbejdsprogrammet for de næste vandplaner. Præsentationen er vedlagt.

Som svar på spørgsmål fra Niels Peter Nørring oplyste Naturstyrelsen, at styrelsen ikke er forpligtet til at genfremsætte arbejdsprogrammet i fornyet høring, hvis udkast til forslag til lov om vandplanlægning vedtages som forventet.

Naturstyrelsen oplyste endvidere, at basisanalysen ikke skal sendes i høring, men vil blive offentliggjort på Naturstyrelsens hjemmeside.

Erik Jørgensen spurgte, om der er problemer forbundet med, at basisanalysen udarbejdes, før modelværktøjet er færdigt. Thomas Bruun Jessen svarede, at vandplanarbejdet ikke vil være "låst" med basisanalysen. Resultaterne kan suppleres som led i det videre arbejde.

Henning Mørk Jørgensen spurgte om, hvad der er gjort for at samle op på data for miljøfarlige forurenende stoffer, herunder om overvågningsprogrammet var blevet udvidet, og om der måles på alle stoffer i fiskevandsdirektivet.

Thomas Bruun Jessen bekræftede, at der indsamles data på de parametre, der er i fiskevandsdirektivet. Undtaget er dog ammoniak og restklor, da disse stoffer forekommer i forbindelse med akutte udledninger og derfor ikke indgår i det generelle overvågningsprogram. Overvågningsdata er offentlig tilgængelige.

Ad 3. EU-Kommissionens landerapport

Steen Pedersen gennemgik hovedpunkterne i EU-Kommissionens landerapport. Præsentationen er vedlagt.

./.

Efter gennemgangen spurgte Kitt Bell Andersen, om Naturstyrelsen har planer om at udvikle begrundelsen for at anvende undtagelsesbestemmelsen ” uforholdsmæssigt store omkostninger” for forskellige virkemidler, og om styrelsen vil udarbejde mere detaljerede omkostningsanalyser for randzoner og efterafgrøder.

Mads Leth-Petersen svarede, at der er foretaget beregninger af de forskellige virkemidlers omkostningseffektivitet.

Thomas Bruun Jessen supplerede med at oplyse, at man er nødt til at sondre mellem de forskellige virkemidler. Efterafgrøderne rammer mere ensartet og er et af de virkemidler, som man har regnet mest på.

Niels Peter Nørring var ikke enig i, at efterafgrøderne rammer ensartet. Han anførte, at der er landbrug, der rammes meget forskelligt.

Niels Peter Nørring spurgte herefter om, hvordan Danmark er bedømt i forhold til andre lande, og om styrelsen vidste hvilket konsulentfirma, der stod bag rapporten. Det var Niels Peter Nørrings indtryk, at EU-Kommissionen ikke havde haft tid til at gå i dybden med vurderingerne.

Steen Pedersen svarede, at Naturstyrelsen ikke ved, hvilket konsulentfirma der stod bag rapporten. Thomas Bruun Jessen oplyste i forlængelse heraf, at det er Naturstyrelsens absolutte opfattelse, at rapporten udtrykker EU-Kommissionens holdning. Han oplyste endvidere, at Naturstyrelsen ikke har sammenlignet landerapporten for Danmark med andre landerapporter.

Spørgsmålet om Danmarks manglende udpegning af overgangsvande blev herefter rejst.

Steen Pedersen oplyste, at Danmark har orienteret kommissionen om begrundelsen for, at Danmark ikke har udpeget overgangsvande i vandplanerne, og at kommissionen ikke har reageret herpå. Begrundelsen for den danske holdning fremgår af det notat, som var udsendt til Blåt Fremdriftsforum forud for mødet.

Naturstyrelsen vurderer, at dialogen med Kommissionen herom er afsluttet.

Både Lars Brinch Thygesen og Niels Peter Nørring gav udtryk for uenighed i beslutningen om ikke at udpege overgangsvande i Danmark.

Spørgsmålet om udpegning af overgangsvande sættes på dagsordenen for det næste møde.

Claus Vangsgård spurgte, hvordan grundvandsindsatsen generelt var blevet vurderet.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at EU-Kommissionen har anlagt en ret formel tilgang til bedømmelsen af vandplanerne, og der er ikke foretaget egentlige vurderinger af indsatsniveauerne. Det er dog Naturstyrelsens vurdering, at den danske beskyttelse af grundvandet overholder direktivet.

Ad 4. Dambrugsspærringer - kan der skabes fremdrift i processen med at skabe kontinuitet, og er der sidegevinster

Punktet var sat på dagsordenen efter ønske fra Danmarks Sportsfiskerforbund.

Lars Brinch Thygesen fremlagde forslag om, at uforbrugte midler anvendes til opkøb af dambrug ved frivillige aftaler. Formålet hermed er at skabe kontinuitet i vandløb og fjerne kvælstof og fosfor.

Danmarks Sportsfiskerforbund ser forslaget som en mulighed for at fremme gennemførelsen af indsatserne på vandløbs- og næringsstofområderne i vandplanernes 1. planperiode, og derved opnå den nødvendige succes i 1. planperiode for begge indsatser.

Danmarks Sportsfiskerforbund anbefaler endvidere, at dambrugsopkøb skal være et virkemiddel for kommunerne i 2. planperiode.

Lars Brinch Thygesen anførte, at kommunerne – efter Overtaksationskommissionens afgørelse af 14. maj 2012 vedrørende erstatning til ejerne af 3 dambrug i Vejle Kommune - er tilbageholdende med at kræve fjernelse af stemmeværker. Kommunerne frygter millionerstatninger, og der anvendes derfor store beløb på at løse stemmeværksudfordringen, blandt andet med etablering af omløbspassager eller indvinding på glat strøm.

./. De nærmere detaljer i forbundets forslag fremgår af vedlagte notat udarbejdet af Danmarks Sportsfiskerforbund: ”Dambrugsspærringer og vådområdeprojekter – forslag til en fælles løsning”.

Mads Leth-Petersen oplyste, at der er afsat 66 mio. kr. til vandløbsrestaureringsprojekter og 12 mio. kr. til erstatninger. Der indkommer mange ansøgninger, og der er stor efterspørgsel på midlerne til erstatning. Mads Leth-Petersen havde ikke fornemmelsen af, at der er mange uforbrugte midler. Han oplyste i øvrigt, at budgetloven sætter grænser for anvendelsen af uforbrugte midler.

Lars Brinch Thygesen fremførte, at man bruger mange penge på forprojekter, statslige vådområdeprojekter og erstatninger ved ændret vandløbsvedligeholdelse. Han opfordrede til, at pengene i stedet anvendes til opkøb af dambrug, som foreslået af forbundet.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at der med forslaget er tale om et nyt virkemiddel, som kan bringes op politisk. Han spurgte om brancheforeningen var enig i forbundets forslag.

Thomas Bruun Jessen oplyste endvidere, at Naturstyrelsen er opmærksom på problemstillingen omkring erstatningsstørrelse, men mente ikke at man kan slutte, at det niveau, som Overtaksationskommissionen lagde i sin afgørelse den 14. maj 2013, skal gælde generelt. Der vil være tale om en konkret vurdering i hver enkelt sag, og 12 mio. kr. til erstatninger er, efter styrelsens opfattelse, derfor ikke et utilstrækkeligt beløb.

Lars Brinch Thygesen var ikke enig heri. Han mente, at vi står over for meget store udfordringer, og at der derfor skal tænkes alternativt.

Eske Groes bekræftede, at der er et meget stort problem på området, og at kommunerne gerne vil have et nyt virkemiddel.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at styrelsen kun kan afholde udgifter, som der er udtrykkelig hjemmel til. Han oplyste, at styrelsen sammen med Miljøstyrelsen vil analysere området nærmere.

Lars Brinch Thygesen anførte, at teknologien er den fremtidige udfordring på dambrugsområdet. Han understregede samtidig, at dambrugene kunne være et indsatsområde, hvor man har ganske nøje ved, hvor meget kvælstof, der fjernes.

Niels Peter Nørring foreslog, at Karl Iver Dahl-Madsen, Dansk Akvakultur inviteres med til et møde om forslaget.

Mads Leth-Petersen afsluttede dagsordenspunktet med at konkludere, at styrelsen nu vil overveje, om der skal gennemføres en særlig drøftelse af Danmarks Sportsfiskerforbunds forslag.

Ad 5. Status for arbejdsgrupper

Thomas Bruun Jessen, Heidi K. Stranddorf og Kirsten Flemming Hansen orienterede. Arbejdet i grupperne forløber planmæssigt.

Eske Groes spurgte, hvordan klimaproblemstillingerne indgår i grupperne arbejde.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at klimatilpasning indgår i et vist omfang. Fx regnes der på forskellige klimascenarier i modelarbejdet, så der kan tages højde for, i hvilket omfang de forskellige virkemidler er robuste over for klimaforandringer. Han understregede samtidig, at det ikke er i vandplanerne, at der skal planlægges for klimatilpasning. Klimaspørgsmål indgår kun i det omfang, at klimaændringerne har betydning for muligheden for at nå miljømålene for vandområderne.

Ad 6 Status for arbejdet med virkemidler

Thomas Bruun Jessen oplyste, at der kommer et opdateret virkemiddelkatalog, hvor en række forskningsinstitutioner bidrager til at opdatere virkemidlerne med beregninger af omkostningseffektivitet. Det nye virkemiddelkatalog vil have karakter af en bruttoliste. Alternative virkemidler indarbejdes i kataloget efter politisk beslutning.

Niels Peter Nørring efterspurgte en liste over andre landes (særlig landene omkring Østersøen og Tysklands) virkemidler. Naturstyrelsen undersøger, om en sådan liste kan fremskaffes.

Kitt Bell Andersen fremførte, at virkemidlerne hidtil har været rangeret efter omkostningseffektivitet, men at vurderingen af omkostningseffektivitet hidtil har været overordnet. Hun spurgte på den baggrund, om der er planer om at foretage mere detaljerede vurderinger. Det kan fx vise sig, at et omkostningstungt virkemiddel kan være godt nogle steder og omvendt.

Naja Steen Andersen oplyste, at det nationale spænd i omkostningseffektivitet for de forskellige virkemidler vil fremgå af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO) arbejde.

Kitt Bell Andersen spurgte endvidere, hvordan processen for opdatering af virkemiddelkataloget vil forløbe.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at det opdaterede katalog vil skulle godkendes politisk.

Niels Peter Nørring gav udtryk for tilfredshed hermed. Han opfordrede samtidig til, at der også gives en orientering om, hvilke virkemidler, der er anvendt ved implementeringen af vandrammedirektivet i andre lande.

Henning Mørk Jørgensen påpegede, at opgørelse af omkostningseffektivitet også bør omfatte en vurdering af, hvor mange mål, der kan nås med det samme virkemiddel. Synergierne skal synliggøres.

Mads Leth-Petersen bekræftede, at vurderingen af synergieffekter vil blive inddraget i videst muligt omfang.

Ad 7. Udkast til forslag til lov om vandplanlægning – teknisk gennemgang

./.
Sara Westengaard Guldagger fremlagde hovedindholdet i udkastet til forslag til lov om vandplanlægning. Præsentationen er vedlagt.

Niels Peter Nørring spurgte, hvordan lovforslaget harmonerer med vandrammedirektivet, når en ændringsbekendtgørelse kan udstedes efter 8 ugers høring, mens vandrammedirektivet kræver høring i 6 måneder.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at kravet om 6 måneders høring efter vandrammedirektivet alene gælder de vandplaner, som skal ajourføres hvert 6. år og ikke ændringer i selve planperioden, jf. vandrammedirektivets artikel 14.

Niels Peter Nørring spurgte derefter om, hvorfor de kommende vandråd ikke skulle beskæftige sig med søer, mens Henning Mørk Jørgensen anførte, at der også er et godt lokalkendskab om sammenhængen mellem grundvand og vådområder - de våde naturtyper, rigkjær. Inden for dette område kunne vandrådene også gøre gavn.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at man har valgt at lægge snittet sådan, at vandrådene i første omgang alene kan komme med indspil til vandløbsindsatserne, men lovforslaget er formuleret således, at der i den kommende planperiode er mulighed for også at fokusere på andre indsatsområder.

Verner W. Hansen mente, at det var oplagt, at vandrådene også skulle beskæftige sig med søer og kystvande. Han foreslog, at organisationerne fremførte dette i deres høringssvar til lovforslaget.

Claus Vangsgård spurgte, hvordan man vil sikre, at forsyningernes data kommer ind i vandplanarbejdet.

Mads Leth-Petersen svarede, at hvis forsyningerne ligger inde med data, som det vil være nyttigt at inddrage i vandplanarbejdet, så skal indarbejdes, før

planforslagene sendes i høring. Han foreslog, at Naturstyrelsen og DANVA følger op på spørgsmålet.

Ad 8. Orientering om GSA-projekt

./.
Nicolaj Ludvigsen fra Miljøstyrelsen gav en kort orientering om GSA-projektet. Præsentationen er vedlagt.

Ad 9. Eventuelt

Der var ingen punkter under Eventuelt.